

Screening karcinomu děložního hrdla

Informace pro pacienty

Adaptovaný doporučený postup
S3-Leitlinie Prävention des Zervixkarzinoms“, AWMF 015/027OL, ver. 1.1., 2020

Autoři: Garant: MUDr. Vladimír Dvořák, Ph.D.
(pracovní tým) prof. MUDr. Jaroslava Dušková, CSc., FIAC; MUDr. Jiří Ondruš, MIAC; MUDr. Markéta Trnková; MUDr. Radovan Turyna, Ph.D.
(metodický tým) PhDr. Miloslav Klugar, Ph.D.; Ing. Mgr. Tereza Vrbová, Ph.D.
Verze: 3.0
Datum: 14. 12. 2022

Informace pro pacienty

Následující text byl částečně převzat a upraven z webových stránek HPV College (<https://www.hpv-college.cz>).

Pravidelný screening je jedním ze základních pilířů prevence rozvoje nádoru děložního čípku.

Screening karcinomu děložního čípku je systém, pomocí kterého lze zachytit onemocnění v jeho časných stádiích. Karcinomům, které jsou způsobeny infekcí HPV (infekce lidským papilomavirem), předcházejí tzv. předrakovinové stavy, tj. počáteční stadia onemocnění. U nejčastějšího HPV karcinomu – rakoviny děložního čípku – lze tato počáteční stadia odhalit pomocí stěru z děložního čípku. Děložní čípek je snadno dostupný, a tak je možné provádět jeho dlouhodobé sledování. To je založeno na pravidelných odběrech buněk z hrdla děložního. Jedná se o nebolestivý stěr, který u nás provádí gynekolog v rámci pravidelné roční prohlídky, kterou mají ženy v ČR hrazenou ze zdravotního pojištění. Cytologické vyšetření buněk z děložního čípku ukáže včas na počínající nádorové změny. Součástí vyšetření je optická kontrola čípku děložního – kolposkopie.

Stěr z děložního čípku, v zahraničí a v literatuře často označován jako PAP test (test podle Papanicolaou), je tradiční metodou, standardně využívanou již téměř 80 let. Při tzv. „cytologii“, tedy vyšetření stěru buněk z děložního čípku, je cílem odhalit případné nepravidelnosti buněk, tedy přednádorové nebo nádorové změny. Vyhodnocení testu provádí specializovaný pracovník v laboratoři. Odebraný vzorek vyšetřuje vizuálně pod mikroskopem. Všechny laboratoře, do nichž se stěry odesílají, jsou akreditované a jejich kvalita je kontrolována.

HPV test je novou, moderní automatizovanou metodou, která zjišťuje přímo přítomnost infekce vysoce rizikovými typy HPV, které způsobují většinu případů rakoviny děložního čípku. Pomocí analýzy DNA ze stěru děložního čípku je možno přesně určit přítomnost viru HPV a stanovit míru ohrožení rakovinou. Na rozdíl od tradiční cytologie tento test umožňuje zjistit přítomnost infekce HPV mnohem dříve, než mohou být v důsledku jejího působení pozorovány přednádorové nebo nádorové změny na buňkách děložního čípku. Samotná přítomnost infekce však neznamená onemocnění rakovinou, ukazuje pouze na možné riziko jejího vzniku.

Pokud žena nemá svého gynekologa, nemá kamarádky nebo známé, které by jí lékaře doporučily a nemá ve svém regionu lékaře přijímajícího nové pacientky, může se obrátit na svoji zdravotní pojišťovnu, která má povinnost registrujícího lékaře zajistit.

Následující text byl převzat a upraven z webového zdroje <https://www.vzp.cz/onas/aktuality/screening-karcinomu-delozniho-hrdla-od-roku-2021>

Pravidla pro screening karcinomu děložního hrdla jsou stanovena legislativně ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví z roku 2012. Podle této vyhlášky má **každá žena** od 15 let věku nárok na každoroční gynekologickou preventivní prohlídku, jejíž součástí je i screening karcinomu děložního hrdla, při kterém se odebírá materiál z děložního čípku k cytologickému, případně bakteriologickému nebo virologickému vyšetření. Registrující gynekolog má pacientku rovněž poučit o významu této preventivní protirakovinné prohlídky. Za účelem záhytu většího počtu případů je celosvětově doporučováno rozšíření screeningových metod o HPV test prováděný v konkrétních věkových skupinách, který zvyšuje významnou měrou citlivost a bezpečnost screeningu karcinomu děložního hrdla.

Na doporučení Světové zdravotnické organizace reagovala i Česká gynekologická a porodnická společnost (ČGPS) v roce 2021 vydáním doporučeného postupu pro začlenění HPV testu do screeningu karcinomu děložního hrdla. **HPV test** je indikován jako součást screeningové kontroly spolu s cytologickým vyšetřením u všech žen ve **35.** a v **45.** roce života.

Kompletní klinický doporučený postup pro Screening karcinomu děložního hrdla je dostupný [zde](#).